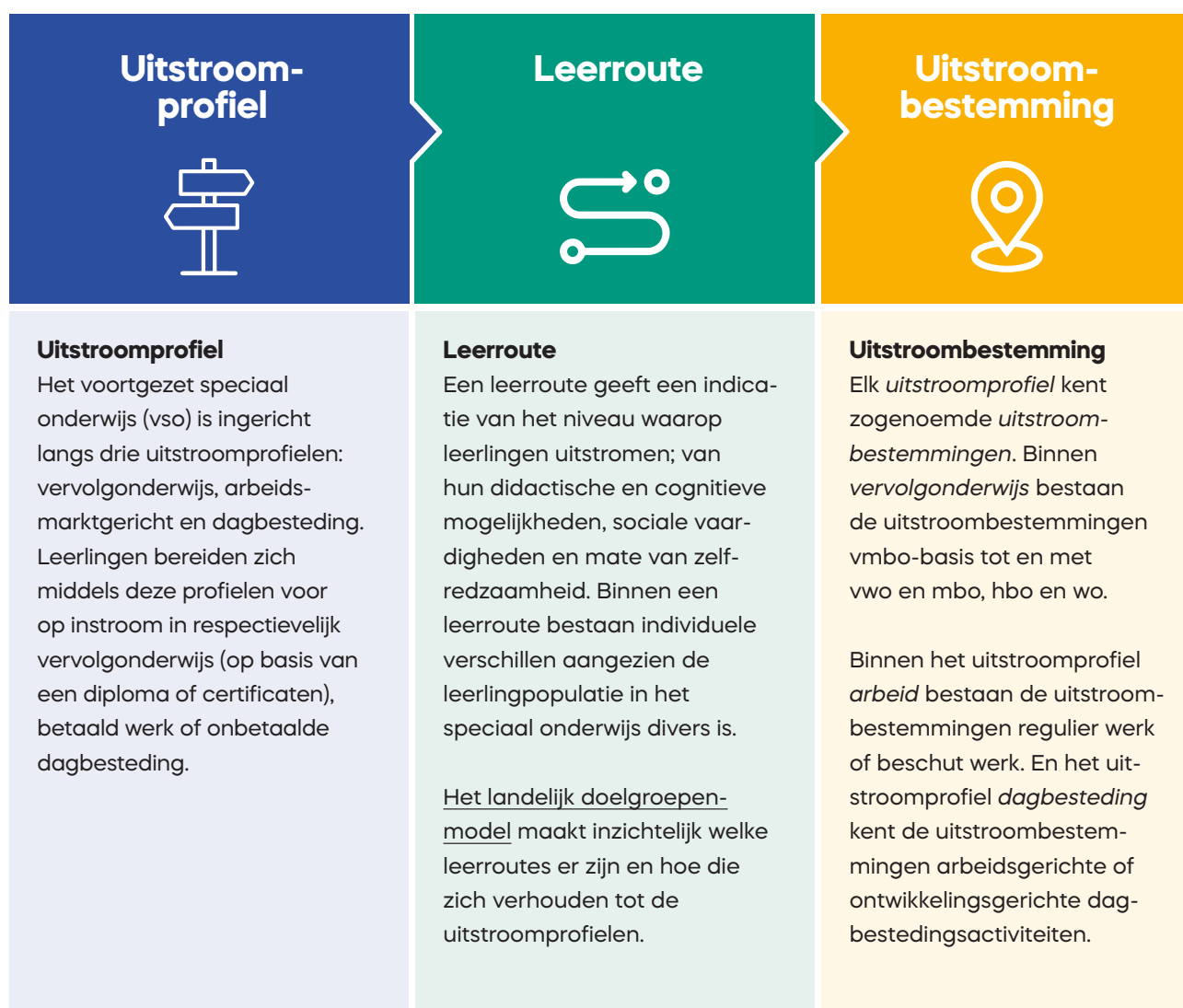

Vso, uitstroomprofielen en kwalificatieplicht

“Kan een leerling met profiel arbeid ook uitstromen naar dagbesteding? Moet de school dan het ontwikkelingsperspectief aanpassen?” Deze en andere vragen krijgt Ingrado geregeld voorgelegd. Rode draad in alle vragen: hoe zit het nu precies met de kwalificatieplicht, het ontwikkelingsperspectief, de uitstroombestemming en de relatie tussen deze begrippen?

Uitleg over uitstroomprofielen, leerroutes en uitstroombestemmingen

Niet altijd is de uitstroombestemming volgend op profiel en leerroute de passende bestemming voor een leerling. Zo is het mogelijk dat een leerling met havodiploma niet kan doorstromen naar het hbo vanwege de ondersteuningsbehoefte. Of dat een leerling met profiel arbeid niet direct aan het werk kan, maar zich eerst via arbeidsmatige dagbesteding verder gaat ontwikkelen. Passen we dan het profiel aan? Nee, we beargumenteren waarom de uitstroombestemming een andere is dan de standaardbestemming behorend bij het uitstroomprofiel van de leerling.

Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

In het Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) wordt samenhang gezocht tussen uitstroomprofiel, leerroute en uitstroombestemming. Scholen leggen in dit plan vast wat de mogelijkheden zijn van de leerling. Vanuit verschillende expertises en op verschillende momenten wordt bepaald wat de leerling nodig heeft om op het gewenste niveau uit te stromen.

De verplichte onderdelen van het OPP zijn:

- de verwachte uitstroombestemming van de leerling;
- een onderbouwing van de verwachte uitstroombestemming van de leerling (met in elk geval een weergave van bevorderende en belemmerende factoren);
- een beschrijving van de benodigde begeleiding en ondersteuning en (indien aan de orde) de afwijkingen van het (reguliere) onderwijsprogramma.

De school kan uitspraken doen over de relatie tussen profiel, leerroute en bestemming door vroegtijdig en cyclisch te kijken naar het langetermijnperspectief. De door de leerling gerealiseerde opbrengsten worden zo gekoppeld aan de context van mogelijke uitstroombestemmingen. Ontstaan er afwijkingen, dan wordt in het OPP beschreven wat de aanpassingen zijn.

Profiel = Leerroute ≠ Bestemming

Ontstaan er afwijkingen? Dan moet dat beschreven worden in het OPP op grond van de gerealiseerde opbrengsten in leren en ontwikkelen. In het OPP staat uitleg over de verschillen en de aanpassingen.

Kwalificatieplicht en voortijdig schoolverlaten

Na de leerplicht volgt de kwalificatieplicht. Met de kwalificatieplicht wordt de leerplicht verlengd tot de dag waarop de leerling een startkwalificatie heeft gehaald of tot de dag waarop hij of zij 18 jaar wordt. Totdat een van deze twee momenten is bereikt, is de leerling leerplichtig en is de Leerplichtwet van toepassing. Een startkwalificatie is een diploma van havo, vwo of mbo-niveau 2, 3 of 4.

Vso, praktijkonderwijs en kwalificatieplicht

Jongeren die ingeschreven staan op pro of vso met uitstroomprofiel arbeid of dagbesteding, zijn vrijgesteld van de kwalificatieplicht. Zolang zij ingeschreven staan op een school geldt wel de leerplicht en dienen zij de school geregeld te bezoeken. Dit blijkt uit artikel 4c van de Leerplichtwet.

Geen kwalificatieplicht

Jongeren met een pro-diploma of pro-verklaring en jongeren die het vso met uitstroomprofiel arbeid of dagbesteding hebben verlaten, zijn voor altijd vrijgesteld van de kwalificatieplicht. De kwalificatieplicht treedt niet weer in werking op het moment dat deze jongere aan het mbo gaat studeren.

Artikel 4a van de Leerplichtwet, tweede lid, zegt hierover het volgende:

De verplichting, bedoeld in het eerste lid, geldt niet ten aanzien van jongeren die in het bezit zijn van een schooldiploma praktijkonderwijs, als bedoeld in artikel 2.58, derde lid, van de Wet voortgezet onderwijs 2020, of een verklaring als bedoeld in artikel 2.59, tweede lid, van die wet en jongeren die voortgezet speciaal onderwijs, bedoeld in artikel 14, eerste lid, onderdeel b dan wel onderdeel c, van de

Wet op de expertisecentra (het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel en uitstroomprofiel dagbesteding) hebben gevolgd.

Wel kwalificatieplicht

Vso-jongeren met uitstroomprofiel vervolgonderwijs zijn in tegenstelling tot de andere uitstroomprofielen wél kwalificatieplichtig. (artikel 14, eerste lid, onderdeel a)

Voortijdig schoolverlaters

Jongeren van 16 of 17 jaar afkomstig van het praktijkonderwijs (met verklaring of diploma) of vso met uitstroomprofiel arbeid of dagbesteding, zijn vrijgesteld van de kwalificatieplicht volgens de wet. Echter, zodra deze jongeren zich inschrijven bij een mbo-opleiding en daar uitvallen, worden zij toch gemeld bij leerplicht als absoluut verzuimer. Hiermee wordt deze student een voortijdig schoolverlater.

Een probleem dat dan vaak optreedt, is dat de opleidingsachtergrond niet terug te vinden is in de documentatie van DUO. De leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches kunnen echter wel de achtergrond van de desbetreffende student zien in hun systeem.

Op dit moment hanteren we het volgende:

1. Jongeren met een pro-diploma of pro-verklaring en jongeren uit het vso (uitstroomprofiel arbeid/ dagbesteding) die uitvallen op het mbo worden niet kwalificatieplichtig als ze dit voor de start van de opleiding ook niet waren.
2. Jongeren afkomstig uit pro en vso die uitvallen op het mbo tellen wel als voortijdig schoolverlater. Ook wanneer zij niet kwalificatieplichtig zijn.

Deze uitgave is tot stand gekomen in samenwerking tussen:

Ingrado sectorraad go
voor gespecialiseerd onderwijs